

STANOVISKO VLÁDY

k návrhu poslance Jana Birke na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 181)

Vláda na své schůzi dne 22. června 2018 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, a zaujala k tomuto návrhu **neutrální stanovisko**, přičemž upozorňuje na některé níže uvedené skutečnosti, které doporučuje v dalším legislativním procesu zohlednit:

1. Vláda se v obecné rovině ztotožňuje s cílem vyloučit prostřednictvím častějších pravidelných kontrol zdravotního stavu držitelů řidičských oprávnění řízení motorových vozidel osobami, které k tomu již nejsou zdravotně způsobilé, a tím přispět ke zvýšení bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích. Vláda ovšem zároveň zastává názor, že předmětný návrh zákona v podobě, v jaké byl předložen, vhodné řešení nepředstavuje.
2. Především je nutno upozornit, že předložený návrh není provázán se stávající právní úpravou řidičských průkazů, řidičských oprávnění a pravidelných lékařských prohlídek obsaženou v zákoně o silničním provozu. V ustanovení § 110 odst. 4 tohoto zákona upravujícím výměnu řidičského průkazu se sice doplňuje povinnost přiložit k žádosti o výměnu řidičského průkazu posudek o zdravotní způsobilosti, navržená změna však není nijak promítnuta do ustanovení § 109 odst. 8, který upravuje povinné přílohy žádosti o vydání (tedy také žádosti o výměnu) řidičského průkazu a dále také návrh nestanoví žádný požadavek na aktuálnost posudku. Kromě toho návrh zákona neobsahuje žádné pravidlo, podle něž by řidiči, který je podle předloženého posudku zdravotně nezpůsobilý, neměl být nový řidičský průkaz vydán. Nová povinnost by tedy nenaplňovala svůj účel, neboť by nebyla nijak provázána s úpravou institutu řidičského oprávnění, jehož existenci řidičský průkaz pouze osvědčuje.
3. Nekoncepční je rovněž formální zařazení nové lékařské prohlídky (doplňované do § 87 zákona o silničním provozu) mezi pravidelné lékařské prohlídky, kterým se dosud povinně podrobují řidiči buď z důvodů tzv. profesních, vymezených v § 87 odst. 1 zákona, a to v intervalu 2 let, resp. 1 roku po dosažení věku 50 let, anebo z důvodů dosažení

stanovených věkových hranic, tedy při dosažení věku 65 let, 68 let a dále pak každé 2 roky. Především není zřejmé, jaký by byl vztah nově navrhovaných lékařských prohlídek k prohlídkám stávajícím. Není tak jednoznačné, zda by se stávající a nové pravidelné lékařské prohlídky měly doplňovat, přičemž v takovém případě by však šlo o duplicitu, která by dotčené řidiče nadměrně a zjevně neúčelně zatěžovala, anebo zda by snad u dotčených řidičů mělo jít o alternativní možnosti podle jejich výběru, čemuž by mohlo nasvědčovat použití slova „alespoň“, což by však bylo absurdní a odporující smyslu a účelu pravidelných lékařských prohlídek. Jasně není ani to, zda by i na nesplnění nové povinnosti měla dopadat skutková podstata přestupku podle § 125c odst. 1 písm. e) bodu 4 zákona, jehož se dopustí řidič, který řídí motorové vozidlo a není držitelem platného posudku o zdravotní způsobilosti; naplnění této skutkové podstaty by však v tomto případě bylo v provozu na pozemních komunikacích prakticky nezjistitelné.

4. Ačkoliv podle odůvodnění návrh cílí především na vyšetření zraku, návrh samotný takto však vymezen není. Přitom vyšetření u praktického lékaře, který pravidelné lékařské prohlídky běžně provádí, může být pouze povrchní a řidič zpravidla nebývá podroben odbornému a hlubšímu vyšetření u lékaře – specialisty, například právě očního lékaře. Nabízí se proto otázka, zda by navrhovaná pravidelná lékařská prohlídka neměla být prováděna spíše příslušným odborným lékařem.
5. Dále není zřejmé, z jakého důvodu by se měl interval nových pravidelných lékařských prohlídek lišit u jednotlivých skupin řidičů v závislosti na době platnosti jejich řidičských průkazů, která sice obecně činí 10 let, ovšem u držitelů řidičských oprávnění pro některé skupiny vozidel (C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D nebo D+E) činí pouze 5 let.
6. Je rovněž třeba upozornit, že návrh spojuje povinnost podrobit se lékařské prohlídce pouze s výměnou řidičského průkazu z důvodu uplynutí jeho platnosti, tedy pouze jedním z více možných důvodů vydání řidičského průkazu. Při takovém nastavení by však bylo velmi snadné novou povinnost obejít dřívějším podáním žádosti o výměnu z jiného důvodu, například z důvodu ztráty nebo zničení řidičského průkazu, s níž návrh novou povinnost nespojuje.
7. Pokud jde o odůvodnění předloženého návrhu, rozhodně nelze podle názoru vlády souhlasit s tvrzením, že navrhovaná právní úprava nebude mít dopad na státní rozpočet ani na ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí, ani žádné sociální dopady. Vzhledem k tomu, že lékařské posudky hradí podle § 15 odst. 14 zákona č. 48/1997 Sb. a podle § 58 zákona č. 373/2011 Sb. osoba, která si je vyžádala, návrh zcela nepochybně bude mít dopad buď na samotného držitele řidičského oprávnění, nebo na jeho zaměstnavatele, pokud by navrhované pravidelné lékařské prohlídky měly být prováděny

a lékařské posudky vydávány v režimu pracovnělékařských služeb; v takovém případě by nákladem pro zaměstnavatele byla rovněž úhrada výpisu ze zdravotnické dokumentace registrujícího poskytovatele posuzované osoby. Celkové náklady by vzhledem k počtu přibližně 6,5 milionů dotčených držitelů řidičských oprávnění rozhodně nebyly zanedbatelné. Kromě toho by se změna nepochybně významně dotkla zatížení posuzujících lékařů.

8. Kromě uvedených problematických aspektů vykazuje návrh také některé legislativně technické nedostatky, které by bylo třeba odstranit, jako například nepřesný a neúplný výčet novel zákona o silničním provozu v úvodní větě článku I nebo nevhodně formulované odkazy v obou novelizačních bodech. Zatímco v prvním případě není zřejmé, z jakého důvodu by měl nový odstavec 4 v § 87 zákona o silničním provozu odkazovat na ustanovení § 110 odst. 4, v § 110 odst. 4 naopak nelze odkazovat na posudek o zdravotní způsobilosti podle § 87 odst. 4, neboť toto ustanovení v navrhované podobě nehovoří o žádném posudku, ale toliko stanoví povinnost podrobit se pravidelné lékařské prohlídce.